

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec pre označovanie energetickej účinnosti a zrušuje smernica 2010/30/EÚ“

[COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD)]

(2016/C 082/02)

Spravodajca: Emilio FATOVIC

Rada (31. augusta 2015) a Európsky parlament (15. septembra 2015) sa rozhodli podľa článku 194 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec pre označovanie energetickej účinnosti a zrušuje smernica 2010/30/EÚ“

[COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD)].

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 7. januára 2016.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 513. plenárnom zasadnutí 20. a 21. januára 2016 (schôdza z 20. januára) prijal 218 hlasmi za, pričom 2 členovia hlasovali proti a 6 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závery a odporúčania

1.1. EHSV podporuje návrh Komisie vytvoriť rámec pre označovanie energetickej účinnosti v presvedčení, že ak bude riadne uplatňovaný a doplnený smernicou o ekodizajne, môže mať pozitívny vplyv na životné prostredie, spotrebiteľov, podniky a pracovníkov.

1.2. Výbor sa domnieva, že návrh sa zaoberá hlavnými problémami týkajúcimi sa súčasných právnych predpisov, vrátane ich účinného presadzovania, efektívneho monitorovania trhu a práva spotrebiteľov získavať jasné, zrozumiteľné a porovnateľné informácie. EHSV konkrétne nabáda Komisiu, aby pokračovala v nastúpenej ceste štandardizácie a zjednodušovania energetickej tried pre všetky kategórie výrobkov.

1.3. EHSV súhlasí s použitím nariadenia namiesto smernice s cieľom zabezpečiť účinné a jednotné vykonávanie regulačného aktu na celom európskom území.

1.4. Výbor považuje za správne rozhodnutie vytvoriť databázu výrobkov ako nástroj, ktorý pomôže zvýšiť účinnosť dohľadu nad trhom. EHSV však pokladá za nevyhnutné posilniť kontroly predávaných výrobkov náležitými nástrojmi s cieľom overiť, či vlastnosti výrobku skutočne zodpovedajú vlastnostiam uvedeným na štítku.

1.5. EHSV vyzýva Komisiu, aby vytvorila a financovala štandardné a jednotné postupy odbornej prípravy pre všetkých pracovníkov a iných aktérov zapojených do kontrolnej činnosti a dohľadu nad trhom.

1.6. EHSV súhlasí s rozhodnutím vrátiť sa k predchádzajúcej stupnici od A po G, keďže je zrozumiteľnejšia pre spotrebiteľov, ako aj so zavedením stupnice farieb od zelenej po červenú s cieľom lepšie označiť energetickej účinnosť výrobku.

1.7. Výbor navrhuje vypracovať nový grafický dizajn pre energetickej štítkov s cieľom bojovať proti falšovaniu a vyhnúť sa vzniku nejasností medzi spotrebiteľmi najmä počas prechodného obdobia. EHSV tiež navrhuje ponechať v sivej farbe farebnú stupnicu pre triedy, ktoré ešte neboli obsadené výrobkami existujúcimi na trhu, alebo tam, kde došlo k zmene stupnice, alebo v dôsledku obmedzení vyplývajúcich zo smernice o ekodizajne.

1.8. EHSV navrhuje doplniť nový štítok o ďalšie údaje relevantné pre spotrebiteľov, ako je napr. „minimálna životnosť výrobkov“ a „spotreba energie výrobku počas životného cyklu“ aj vzhľadom na „uhlíkovú stopu“. Tieto informácie sú nevyhnutné na to, aby sa dali z ekonomického hľadiska skutočne porovnať energetické výrobky patriace do rôznych tried, a s cieľom bojovať proti naprogramovanému zastarávaniu výrobkov a odrádzať od neho.

1.9. EHSV sa domnieva, že ak by sa takou kľúčovou záležitosťou, ako je prijatie sankčného režimu, poverili jednotlivé členské štáty, umožnilo by to nejednotné uplatňovanie normy a zmarila by sa výhoda, ktorá vyplýva z voľby nariadenia namiesto smernice.

1.10. Výbor je presvedčený, že Únia v súlade so zásadou subsidiarity musí čo najviac uľahčiť dostupnosť energeticky účinných výrobkov pre chudobnejšie a znevýhodnené sociálne skupiny a bojovať proti „energetickej chudobe“.

1.11. EHSV sa domnieva, že v zmysle zásady „dizajn pre všetkých“, ktorej cieľom je navrhovať výrobky použiteľné pre všetkých, budú musieť byť aj štítky viac zrozumiteľné pre všetkých, pričom by sa osobitná pozornosť mala venovať potrebám ľudí so zdravotným postihnutím.

1.12. Výbor vyzýva Úniu, aby sa snažila zabrániť tomu, že všetky dodatočné náklady podľa nového systému označovania budú automaticky prenesené na maloobchodníkov alebo koncových používateľov.

1.13. EHSV ľutuje, že chýba ad hoc stratégia pre oblasť online obchodu, ktorú naopak považuje za dôležitú, keďže ide o sektor, v ktorom najviac dochádza k porušovaniu súčasných predpisov. Výbor požaduje najmä rýchle opatrenia s cieľom regulovať prípady „internetových bazárov“, kde sa zistili najväčšie porušenia povinnosti uvádzať energetické štítky.

1.14. EHSV konštatuje, že chýbajú ad hoc opatrenia pre „regenerované“ energetické výrobky. EHSV pokladá za potrebné najmä regulovať obchodovanie s týmito výrobkami, najmä ak sa predávajú v špecializovaných predajniach, s cieľom nevytvárať medzery v právnych predpisoch a najmä s cieľom uľahčiť väčšiu integráciu medzi stratégiami na rozvoj ekodizajnu a obehového hospodárstva.

1.15. Výbor žiada Európsku komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť výrobkom dovážaným z tretích krajín s cieľom chrániť európsku výrobu proti prípadnej nekalej konkurencii alebo podvodom v prípadoch evidentného falšovania štítkov.

1.16. EHSV sa domnieva, že Európska únia môže dosiahnuť svoje ciele v oblasti energetickej účinnosti iba prostredníctvom aktívneho zapojenia spotrebiteľov. Preto žiada, aby národné vlády podporovali organizovanú občiansku spoločnosť s cieľom rozvíjať účinnejšie informačné a osvetové činnosti, ktoré by prenikli k čo najväčšej skupine adresátov, vrátane jednotlivých maloobchodníkov.

1.17. Výbor súhlasí s návrhom povinne zahrnúť do reklám energetický štítok pre každý jednotlivý výrobok alebo, ak to nie je možné, aspoň triedu energetickej účinnosti, s cieľom lepšie informovať spotrebiteľov a zvýšiť ich povedomie.

1.18. EHSV sa domnieva, že jeden týždeň na konci prechodného obdobia je príliš krátky lehotu na to, aby sa natrvalo prešlo na označenie výrobkov podľa nového systému. Preto žiada predĺžiť ju na 30 dní.

1.19. EHSV vyzýva Komisiu, aby zaujala obozretnejší a opatrnejší prístup k delegovaným aktom. Predovšetkým dúfa, že delegovanie bude jasne vymedzené, že kontrola Parlamentu bude zaručená a najmä, že prijatie delegovaných aktov bude vždy podliehať skutočnej konzultácii a zapojeniu členských štátov, EHSV a zainteresovaných aktérov.

1.20. EHSV považuje za primerané obdobie 8 rokov stanovené na preskúmanie rámca označovania energetickej účinnosti, avšak navrhuje zhodnotiť jeho vplyv v polovici uplatňovania.

1.21. EHSV považuje za nevyhnutné zaviesť jednoznačný a stabilný mechanizmus zmeny stupnice, aby jej ďalšie zmeny, ktoré budú potrebné vzhľadom na technologický rozvoj trhu, boli hospodárne, presné a nespochybniteľné. Navrhuje sa preto pristúpiť k zmene stupnice len vtedy, keď výrobky patriace do energetickej triedy A predstavujú aspoň 20 % trhu.

2. Úvod

2.1. Európska komisia 25. februára 2015 uverejnila balík opatrení „energetická únia“, ktorý pozostáva z troch oznámení:

- Rámcová stratégia odolnej energetickej únie ⁽¹⁾,
- oznámenie o postoji EÚ v súvislosti s globálnou dohodou o klíme,
- oznámenie, ktoré stanovuje opatrenia na dosiahnutie cieľa prepojenia elektrizačných sústav na úrovni 10 % do roku 2020.

2.2. Cieľom stratégie energetickej únie, založenej na holistickom prístupe, je zlepšiť bezpečnosť, udržateľnosť a konkurencieschopnosť zásobovania energiou zameraním sa na päť rozmerov:

- energetická bezpečnosť, solidarita a dôvera,
- plne integrovaný európsky trh s energiou,
- energetická efektívnosť, ktorá pomáha tlmieť dopyt,
- dekarbonizácia hospodárstva,
- výskum, inovácia a konkurencieschopnosť.

2.3. V rámci uvedenej stratégie je vypracované nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec pre označovanie energetickej účinnosti, s cieľom zrušiť predchádzajúcu smernicu 2010/30/EÚ ⁽²⁾.

2.4. Nový rámec pre označovanie má svoj pendant v ustanoveniach smernice 2009/125/ES o právnych predpisoch o ekodizajne ⁽³⁾. Člen Komisie zodpovedný za oblasť klímy a energetiky Miguel Arias Cañete sa nazdáva, že spoločnou realizáciou týchto dvoch noriem Európa do roku 2020 ušetrí toľko energie, koľko sa jej každoročne spotrebuje v Taliansku, t. j. 166 miliónov ton ropy, čo bude mať aj veľký vplyv na znižovanie emisií CO₂.

2.5. Nové nariadenie okrem iného zohľadňuje zistenia ex-post hodnotenia platnej legislatívy, výsledky konzultácií uskutočnených medzi občanmi a zainteresovanými stranami, ako aj osobitné posúdenie vplyvu ⁽⁴⁾.

3. Zhrnutie návrhu Komisie

3.1. Návrh Komisie má prvýkrát formu nariadenia, a nie formu smernice, s cieľom zjednodušiť regulačné prostredie pre členské štáty a hospodárske subjekty, a najmä zabezpečiť jednotné uplatňovanie a presadzovanie zásad stanovených v tomto nariadení v celej Európskej únii.

3.2. Návrh zahŕňa vytvorenie databázy výrobkov s cieľom zvýšiť účinnosť dohľadu nad trhom. Od výrobcov sa bude vyžadovať, aby do tejto databázy vkladali rôzne informácie. Treba zdôrazniť, že ide o informácie, ktoré už v súčasnosti musia na požiadanie poskytovať vnútroštátnym orgánom dohľadu nad trhom. Preto Európska komisia odhaduje, že dodatočné náklady budú pre podniky nepatrné ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Pozri COM(2015) 80 final.

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ z 19. mája 2010 o udávaní spotreby energie a iných zdrojov energetickej významnými výrobkami na štítkoch a štandardných informáciách o výrobkoch (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 1).

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energetickej významných výrobkov (Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10).

⁽⁴⁾ SWD(2015) 139.

⁽⁵⁾ COM(2015) 341 final, bod 2.3 dôvodovej správy.

3.3. Cieľom návrhu je revidovať existujúcu energetickú stupnicu, zavedenú smernicou 2010/30/EÚ, a to z dvoch dôvodov:

- a) zistilo sa, že stupnica od A+ po A+++ znížila zrozumiteľnosť energetického označenia, a tým aj ochotu spotrebiteľov kupovať energeticky účinnejšie výrobky;
- b) najvyššie energetické triedy sú už nasýtené pre rôzne kategórie výrobkov.

Preto Komisia navrhuje vrátiť sa k predchádzajúcej stupnici od A po G, ktorá je považovaná za zrozumiteľnejšiu, a zmeniť zatriedenie všetkých výrobkov, ktoré sú v súčasnosti na trhu. Triedy A a B budú ponechané neobsadené, aby sa predišlo problému okamžitej saturácie najvyšších tried⁽⁶⁾. Na integráciu a doplnenie sa plánuje aj zaviesť na štítkoch stupnicu farieb od zelenej po červenú na označenie výrobkov viac alebo menej účinných z hľadiska spotreby energie.

3.4. V návrhu sa ustanovuje prechodné obdobie šiestich mesiacov, v ktorom výrobky dostupné v súčasnosti budú k dispozícii s dvojitým štítkom s cieľom riadne vykonať proces zmeny stupnice bez vyvolania ďalšieho zmätku medzi spotrebiteľmi. Okrem toho počas tejto fázy musia členské štáty zorganizovať špecifické osvetové kampane s cieľom informovať spotrebiteľov o novom systéme označovania energetickej účinnosti na štítkoch.

3.5. Podľa Komisie by kontrolné činnosti ako aj vymedzenie sankčného režimu mali zostať v pôsobnosti príslušných členských štátov⁽⁷⁾.

3.6. S cieľom zabezpečiť správne uplatňovanie právnych predpisov má Komisia právomoc prijímať delegované akty. Túto právomoc môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Komisia musí v prípade každého delegovaného aktu zabezpečiť vyváženú účasť zástupcov členských štátov a príslušných zainteresovaných strán, ktorých sa predmetná skupina výrobkov týka. Členské štáty a zainteresované strany budú združené v ad hoc konzultačnom fóre.

3.7. Ďalšie hodnotenie rámca energetického označovania je naplánované po 8 rokoch. Štítky výrobkov, ktoré sa už nachádzajú na trhu, budú preverované každých 5 rokov. Presný časový rámec pre zmenu stupnice výrobkov, ktoré budú uvedené na trh po schválení nariadenia, však zatiaľ stanovený nebol.

4. Všeobecné pripomienky

4.1. EHSV víta návrh Komisie, ktorý je založený na vedomí, že energetické označovanie má pozitívny vplyv na životné prostredie, spotrebiteľov, na európske podniky a zamestnanosť⁽⁸⁾.

4.2. EHSV prisudzuje novému systému označovania okrem čisto technickej aj dôležitú strategickú úlohu, keďže zasahuje priamo alebo nepriamo do oblasti energetiky, obchodu, technologického rozvoja, životného prostredia a všeobecnejšie aj procesov trvalo udržateľného rozvoja.

4.3. EHSV uznáva, že kladom návrhu je, že sa ním riešia hlavné problémy týkajúce sa súčasných právnych predpisov, hoci v niektorých prípadoch chýbajú väčšie ambície a vízia. Návrh sa zameriava na riešenie bezprostredných a naliehavých problémov, ale nezohľadňuje budúci možný vývoj obchodu a výroby energie.

4.4. Výbor nabáda Komisiu, aby pokračovala v nastúpenej ceste štandardizácie a zjednodušovania energetických tried pre všetky kategórie výrobkov. Zohrá to významnú úlohu pri šírení selektívneho prístupu spotrebiteľov pri nákupe, čo zvýši hodnotu produktov vyššej kvality.

4.5. EHSV súhlasí s rozhodnutím použiť nariadenie namiesto smernice s cieľom zabezpečiť účinné a včasné vykonávanie regulačného aktu jednotne v celej Európe. Selektívne využívanie tohto nástroja má zásadný význam aj z hľadiska úspešného procesu európskej integrácie.

⁽⁶⁾ COM(2015) 341 final, článok 7 ods. 3

⁽⁷⁾ COM(2015) 341 final, článok 4 ods. 5

⁽⁸⁾ Stanovisko EHSV na tému „Ekodizajn výrobkov, ktoré spotrebovávajú energiu“, [nedostupné v slovenskom znení], (Ú. v. EÚ C 112, 30.4.2004, s. 25).

4.5.1. Výbor podporuje návrh vytvoriť databázu výrobkov ako nástroj, ktorý je nevyhnutný, ak sa má účinne dohľadať na trh. Treba totiž pripomenúť, že v mnohých európskych štátoch spotrebiteľské združenia opakovane poukazovali na problém nedostatočnej implementácie predchádzajúcej smernice 2010/30/EÚ, čo vedie na trhu k výskytu výrobkov bez označenia spotreby energie. Je to nevyhnutné aj na to, aby sa zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže medzi produktmi v rámci vnútorného trhu.

4.6. EHSV sa však domnieva, že vytvorenie databázy výrobkov je dôležité, ale nie rozhodujúce v rámci správneho dohľadu nad trhom a dúfa, že zodpovedné orgány dohľadu posilnia kontroly predávaných výrobkov náležitými nástrojmi, aby sa zistilo, či vlastnosti výrobku skutočne zodpovedajú vlastnostiam uvedeným na štítku.

4.7. Výbor vzhľadom na veľmi odbornú povahu kontrolnej činnosti a dohľadu nad trhom vyzýva Komisiu, aby vytvorila štandardné a jednotné postupy odbornej prípravy pre pracovníkov a iných aktérov zapojených do dohľadu nad trhom a jeho kontroly, a vyčlenila osobitné finančné zdroje, aby sa zabezpečilo, že sa nariadenie bude dať implementovať vo všetkých členských štátoch dostatočne rýchlo a efektívne.

4.8. EHSV súhlasí s rozhodnutím vrátiť sa k predchádzajúcej stupnici od A po G, keďže je zrozumiteľnejšia pre spotrebiteľov. Zdôrazňuje napríklad, že medzi chladničkou triedy A++ a chladničkou triedy A+ existuje rozdiel v spotrebe energie vo výške 42 %, hoci súčasný systém označovania neumožňuje, aby si človek okamžite uvedomil rozdiel v energetickej účinnosti a nákladoch. To znamená, že pre určité kategórie výrobkov platí zásada „kto zaplatí viac, ten viac ušetrí“, čo umožňuje spotrebiteľom amortizovať náklady za výrobky vyššej kategórie rýchlejšie. To si však vyžaduje, aby štítky boli jasné, zrozumiteľné a porovnateľné.

4.9. EHSV sa domnieva, že prvoradým cieľom tohto návrhu je jeho jednotné uplatňovanie na európskej úrovni, ale ak sa takou kľúčovou záležitosťou, ako je prijatie sankčného režimu, poveria jednotlivé členské štáty, umožní sa tým nejednotné uplatňovanie normy a zmarí sa výhoda, ktorá vyplýva z voľby nariadenia namiesto smernice.

4.10. EHSV sa nazdáva, že takto štruktúrovaný nový systém označovania dokáže zabezpečiť tieto aspekty:

4.10.1. Spotrebiteľia získajú presnejšie, relevantné a porovnateľné informácie o energetickej účinnosti a spotrebe všetkých výrobkov predávaných v EÚ, čo im umožní prijímať informované, z dlhodobého hľadiska nákladovo efektívne rozhodnutia o kúpe, ako aj environmentálne šetrné užívanie.

4.10.2. Zlepší sa voľný pohyb výrobkov a zároveň sa zabezpečia rovnaké podmienky. Tým sa posilní konkurencieschopnosť európskych podnikov, ktoré sa podnietia k inovácii a získajú výhodu prednostného vstupu na trh pred podnikmi z tretích krajín a možnosť zvýšiť ziskové rozpätie.

4.10.3. Zvýši sa úroveň zamestnanosti za predpokladu, že európske podniky sa zaviazajú, že nebudú ďalej premiestňovať svoju výrobu, čo nepriamo povedie k oživeniu európskej výroby a domácej spotreby.

5. Konkrétne pripomienky

5.1. EHSV sa domnieva, že nový systém označovania je lepší než súčasné predpisy, ale neuspokojuje všetky požiadavky spotrebiteľov, pokiaľ ide o poskytnuté informácie. V tejto súvislosti sa odporúča, aby boli na štítku zahrnuté aj iné údaje ako napr. „minimálna životnosť výrobkov“⁽⁹⁾ a „spotreba energie výrobku počas životného cyklu“, a to aj vzhľadom na „uhlíkovú stopu“. Tieto informácie sú nevyhnutné na to, aby sa dali z ekonomického hľadiska skutočne porovnať energetické výrobky patriace do rôznych tried, a to s cieľom bojovať proti naprogramovanému zastarávaniu výrobkov a odrádzať od neho.

⁽⁹⁾ Stanovisko EHSV na tému „Životnosť výrobkov a informácie pre spotrebiteľov“ (Ú. v. EÚ C 67, 6.3.2014, s. 23).

5.1.1. Ďalšie informácie, ktoré sú užitočné, ale nie nevyhnutné pre spotrebiteľov, ako napríklad dodatočné náklady na energiu vznikajúce užívaním produktov v domácej automatizácii, môžu byť dostupné prostredníctvom špecifickej webovej stránky o energetickej účinnosti výrobkov alebo kódu QR, ktorý by bol súčasťou štítku, aby bol každý výrobok ľahko dostupný z tabletu a smartfónu, podľa vzoru iných obchodných výrobkov na podobné účely, v kontexte uváženého rozvoja akčného plánu „internet vecí“⁽¹⁰⁾.

5.2. Výbor navrhuje vypracovať nový grafický dizajn pre energetický štítok s cieľom bojovať proti falšovaniu a vyhnúť sa nejasnostiam medzi spotrebiteľmi najmä počas prechodného obdobia. EHSV tiež navrhuje ponechať v sivej farbe stupnicu neobsadených tried výrobkov existujúcich na trhu tak, aby neodrádzala spotrebiteľov od nákupu. To bude potrebné vykonať jednak pre najnižšie triedy, z ktorých boli výrobky stiahnuté z trhu podľa smernice o ekodizajne, jednak pre najvyššie triedy, ktoré ešte stále nie sú obsadené výrobkami na trhu alebo sú prázdne v dôsledku zmeny stupnice.

5.3. EHSV pripomína Komisii, čo už uviedol v stanovisku TEN/516⁽¹¹⁾, a to najmä problém energetickej chudoby, ktorá postihuje viac ako 50 miliónov občanov v celej EÚ. To znamená, že Únia v súlade so zásadou subsidiarity, musí čo najviac uľahčiť dostupnosť energetickejšieho výrobkov pre chudobnejšie a znevýhodnené sociálne skupiny. Zároveň musí Európska únia vyvinúť úsilie, aby všetky dodatočné náklady podľa nového systému označovania neboli automaticky prenesené na maloobchodníkov alebo koncových používateľov.

5.3.1. V mnohých európskych štátoch už boli úspešne zavedené osvedčené postupy v oblasti subsidiarity a dostupnosti energetických výrobkov. Zahŕňajú aj možnosť v daňovom priznaní odpočítať náklady na energetické výrobky vyššej triedy. EHSV však dúfa, že okrem vnútroštátnych osvedčených postupov, ktoré sú rozhodne užitočné a dôležité, Európska únia a najmä Európska rada si uvedomia význam otázky energetickej účinnosti, dajú zásade subsidiarity skutočne konkrétnu podobu a vyvinú úsilie na vytvorenie jednotnej stratégie s cieľom zapojiť všetkých občanov do „energetickej revolúcie“.

5.4. EHSV sa domnieva, že v zmysle zásady „dizajn pre všetkých“, ktorej cieľom je navrhovať výrobky použiteľné všetkými osobami, by aj štítky mali byť viac „zrozumiteľné pre všetkých“, pričom by sa osobitná pozornosť mala venovať potrebám ľudí so zdravotným postihnutím.

5.5. EHSV ľutuje, že chýba osobitná stratégia pre oblasť online obchodu, ktorého obrat sa neustále zvyšuje a ktorý je v súčasnosti jednou z oblastí, kde sa porovnateľnosť výrobkov a najmä trhový dohľad zdajú byť najviac komplexné a zložité. Podľa strediska na monitorovanie trhu MarketWatch len 23 % online výrobkov je označených správnym štítkom. To predstavuje rušivý trhový faktor, ktorý zjavne poškodzuje podniky a spotrebiteľov.

5.5.1. Výbor konštatuje, že platné delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 518/2014, pokiaľ ide o označovanie energetickejšieho významných výrobkov na internete štítkami, ktoré nadobudlo platnosť 1. januára 2015, nebolo náležite zosúladené s novým navrhovaným nariadením. To okrem iného stanovuje, že označenie je povinné len pre nové výrobky, a nie pre tie, ktoré sú už v predaji, pri ktorých sa štítok používa len na dobrovoľnom základe. Navyše nerieši problém „internetových bazárov“, kde spotrebiteľ často nevedome kúpi tovary ponúkané na predaj tretími stranami a za ktorých nepravdivé alebo chybné reklamy webová lokalita nenesie zodpovednosť.

5.6. EHSV konštatuje, že ani súčasný ani nový systém označovania sa nezaobrá tákou „regenerovaných“ energetických výrobkov. V tejto súvislosti sa domnieva, že je potrebné a odôvodnené regulovať obchodovanie s týmito výrobkami, najmä pokiaľ ide o výrobky, ktoré sa predávajú v špecializovaných predajniach, s cieľom vyplniť medzery v regulácii a najmä s cieľom uľahčiť väčšiu integráciu medzi smernicou o ekodizajne a oznámením Komisie „Smerom k obehovému hospodárstvu“⁽¹²⁾. EHSV pripomína aj postoje, ktoré zaujal v minulosti proti „plánovanému zastarávaniu“ a podporuje uvádzanie odolnejších výrobkov s dlhšou trvácnosťou na trh⁽¹³⁾.

⁽¹⁰⁾ Stanovisko EHSV na tému „Internet vecí – akčný plán pre Európu“ (Ú. v. EÚ C 255, 22.9.2010, s. 116).

⁽¹¹⁾ Stanovisko EHSV na tému „Koordinovaná európska činnosť s cieľom zabrániť energetickej chudobe a bojovať proti nej“ (Ú. v. EÚ C 341, 21.11.2013, s. 21).

⁽¹²⁾ COM(2014) 398 final. Stanovisko EHSV na tému „Obehové hospodárstvo v EÚ“ (Ú. v. EÚ C 230, 14.7.2015, s. 91).

⁽¹³⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 9.

5.7. EHSV žiada Európsku komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť výrobkom dovážaným z tretích krajín s cieľom chrániť európsku výrobu pred prípadnou nekalou konkurenciou. Výbor osobitne vyzýva Komisiu, aby usporiadala rozsiahlu kampaň proti falšovaniu značiek s cieľom sťažiť ich falšovanie, posilniť kontrolu subjektívneho a objektívneho súladu, a ak sa zistí evidentné falšovanie, potrestať dovozcu stiahnutím výrobku z trhu.

5.8. EHSV zdôrazňuje, že osвета o nákupe a informované používanie výrobkov sú rozhodujúcimi faktormi pre dosiahnutie cieľov, ktoré si Európska únia stanovila v oblasti energetickej účinnosti. Členské štáty sú právom vyzvané, aby zohrávali kľúčovú úlohu v ad hoc kampaniach na zvyšovanie informovanosti a povedomia. EHSV však vyzýva na aktívne zapojenie organizovanej občianskej spoločnosti na vnútroštátnej i európskej úrovni v záujme účinnejšej komunikácie, ktorá by prenikla k čo najväčšej skupine adresátov⁽¹⁴⁾, vrátane jednotlivých maloobchodníkov.

5.8.1. Výbor podporuje návrh Komisie povinne zahrnúť do reklám energetickej štitok pre každý jednotlivý výrobok, alebo, ak to nie je možné, aspoň triedu energetickej účinnosti, s cieľom informovať a zvýšiť povedomie spotrebiteľov pri kúpe a vedomom používaní energetickej výrobkov⁽¹⁵⁾.

5.9. EHSV zdôrazňuje potrebu preskúmať niektoré aspekty prechodného obdobia potrebné na zmenu zatriedenia výrobkov. V nariadení sa totiž stanovuje, že po uplynutí prechodného obdobia trvajúceho 6 mesiacov je jeden týždeň dostatočná lehota na prechod zo systému dvojitého označovania na systém, v rámci ktorého zostávajú na trhu výlučne výrobky označené podľa nového systému. Hrozí, že táto lehota bude príliš krátka a nerealistická, preto žiada predĺžiť ju na 30 dní, ktoré sa bežne poskytujú podnikom na inventarizáciu výrobkov.

5.10. EHSV vyzýva Komisiu, aby zaujala obozretnejší a opatrnejší prístup k delegovaným aktom. Predovšetkým dúfa, že delegovanie bude jasne vymedzené, že kontrola Parlamentu bude zaručená, a najmä, že prijatie delegovaných aktov bude vždy podliehať skutočnej konzultácii a zapojeniu členských štátov, EHSV a zainteresovaných aktérov⁽¹⁶⁾.

5.11. EHSV podporuje vytvorenie ad hoc konzultačného fóra s cieľom nadviazať štruktúrovaný dialóg medzi Komisiou, členskými štátmi a zainteresovanými stranami.

5.12. EHSV považuje za primerané obdobie 8 rokov stanovené na preskúmanie rámca označovania, hoci odporúča dôkladné posúdenie v strednodobom horizonte, aby sa komplexne zhodnotil jeho vplyv a skutočný stav implementácie. Táto iniciatíva je obzvlášť náležitá, pretože v súčasnom návrhu sa zamýšľa prejsť zo smernice na nariadenie.

5.13. EHSV považuje za nevyhnutné zaviesť jednoznačný a stabilný mechanizmus na zmenu stupnice, aby jej ďalšie zmeny, ktoré budú potrebné vzhľadom na technologický rozvoj trhu, boli hospodárne, presné a nespochybniteľné. V tejto súvislosti považuje za potrebné pristúpiť k zmene stupnice v prípade skutočnej potreby a len vtedy, keď výrobky patriace do energetickej triedy A predstavujú aspoň 20 % trhu.

V Bruseli 20. januára 2016

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS

⁽¹⁴⁾ Štúdia EHSV o úlohe občianskej spoločnosti pri vykonávaní smernice EÚ o energii z obnoviteľných zdrojov. Hlavný koordinátor: Lutz Ribbe, január 2015.

⁽¹⁵⁾ COM(2015)341 final, odôvodnenie 10 a článok 3 ods. 3 písm. a).

⁽¹⁶⁾ Stanovisko EHSV na tému „Delegované akty“ (Ú. v. EÚ C 13, 15.1.2016, s. 145).